

Zahrádka, Miroslav

Glosa o užitečné čítance

Opera Slavica. 2001, vol. 11, iss. 1, pp. 64-

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117355>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Glosa o užitečné čítance

Matyášová, Z.: Textová mozaika. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, 1998, 88 s.

Vhodné četby v ruském jazyce je u nás v poslední době dost málo. Starší čítanky jsou přijatelné jen s výhradami; byly sestavovány značně ideologicky a ty, které byly vydány v Rusku, byly formovány podle tehdejších tamních představ o umělecké a výchovné hodnotě textů. Čítanka Zdeňky Matyášové *Textová mozaika*, určená ruštinářům začátečnickům až mírně pokročilým (ale dá se použít i u pokročilých), je zpracována jinak: je přizpůsobena dnešním potřebám a také daleka známým atributům povinné četby. Textů jsou vybrány a sestaveny tak, že mohou rozšířit slovní zásobu z nejrůznějších oborů jak u studentů už slušně ovládajících jazyk, tak i u začínajících rusistů. Jsou tu zastoupeny např. takové obory, jako je psychologie, literatura, egyptologie, lékařství, lingvistika-etymologie, hudba, historické i novější reálie Ruska atd. Texty jsou zajímavé, tj. nejsou nudné a mohou čtenáře skutečně zaujmout. Vhodně jsou sem zařazeny povídky Tolstého, K. Čapka, J. Nagibina aj., a také vtipná autobiografická črta Belmondova. Dobře jsou tu představeny texty, které seznamují s ruskou mentalitou, charakterem komunikace s Rusy, se zvyky při návštěvách a s jinými záležitostmi etikety. Doprovází je vždy slovníček výrazů, které jsou méně známé, a také ilustrace – většinou vhodné, někdy však méně výrazné s malou ilustrativní hodnotou. Nevelká příručka Z. Matyášové tak může sehrát svou úlohu jak ve vysokoškolské i středoškolské výuce, tak při repetitoriu znalců jazyka a samouků.

Miroslav Zahrádka

Vyvážený kompromis

Sováková, J.; Zahrádka, M.: Литературные течения и личности русской литературы XX века (1890-1954). Fakulta filozofická, Západočeská univerzita, Plzeň 2000, 74 s.

První část rusky psaného skriptu známých českých rusistů slibuje přehled literatury od časů moderny po nový přelom, jímž autoři označují rok 1954, kdy vychází Erenburgova novela *Tání (Оттепель)*. Problém periodizace vyřešili spoluautoři vyváženým kompromisem: za společenským pozadím rámcovaným počátkem moderny, třemi ruskými revolucemi, Stalinovým nástupem (1929) a jeho smrtí (1953) rýsují se literární směry a skupiny spolu s autorskými portréty, přičemž zde implicitně převládá hledisko stylu a poetiky: od realismu a jeho modifikací a inovací se čtenář přenáší k prvkům naturalismu, impresionismu, symbolismu, jež jsou chápány také ve vztahu k realismu, k futurismu, akméismu a imažinismu a pak k literárním skupinám 20. let (proletářské organizace a skupiny, Serapionovi bratři, OBERIU, Pereval). Problémová a problematická však zůstává akcentace některých spisovatelů na úkor jiných (Babel, Pilňak, Cve-